

STI - Sexuellt överförbara infektioner

Grundkurs för lokalt smittskydds- och stramaansvariga

2018-11-14

Rebecka Vyth,
smittskyddsbarnmorska

Lathund

Sexualanamnes
"våga fråga"

PROVTAGNINGSMALL: SEXUELLT ÖVERFÖRBARA SJUKDOMAR (STI)

Frågor att ställa inför provtagning

Prioriteringsgrad för provtagning: ● = Hög ○ = Medel, överväg provtagning efter noggrann anamnes ○ = Låg (inte 0) != Tänk på

STI	KLAMYDIA	MYCOPLASMA GENITALIUM	GONORRÉ	HEPATIT B	HEPATIT C	HIV	SYFILIS	KONDYLOM	HERPES	KOMMENTAR
Tidigaste tid för provtagning efter smittfall (tidigare om symtom)	7 (-10) dagar De flesta är positiva efter 7 dagar	10 dagar	7 dagar	2 + 6 månader	2 + 3 månader	2 veckor + 6 veckor Hivtest med snabb-svar 8 veckor	4 veckor + 3 månader		Vid symptom	Noggrann anamnes o. provtagning enligt sexuell praktik. Ta prov från t. ex urin, vagina, cervix, svalg, rektum
Har/haft urinvägsbesvär	●	●	●					!	●	Behandling/urinprov
Har/haft flytningar	●	●	●						○	
Har/haft mellanblödningar	●	●	●					○	○	
Har/haft blödning i samband med samlag	●	●	●					○	!	Ev. undersökning av specialistläkare
Har/haft ont nedtill i buken/underlivet	●	○	●						!	Ev. undersökning av specialistläkare
Har sår, utslag, blåsor, klåda eller smärta i underlivet?	○	○	○			○	●	●	●	Klinisk bild avgör Ev. undersökning av läkare (gyflissår kan också förekomma oralt)
Har svullna lymfkörtlar	●					●	●		●	Ev. undersökning av läkare
Har ögonbesvär/konjunktivit	●	○	○						!	Prov tas från konjunktiva, ev. till ögonläkare
Har/haft MSM* kontakter	●		●	○	○	●	●			Tänk på att hepatit A kan överföras sexuellt
Har inom de senaste 12 månaderna haft vaginalt, oralt, analt sex med ny eller tillfällig partner	●		○	○	○	○	○			
Har haft sex utomlands	●		●	○	○	●	●			Sjukdomar har olika förekomst i olika länder
Smittspårnings- och smittskydd enligt smittskyddslagen	Ja	Nej Fast partner provtas	Ja Vid positivt prov ska patient remitteras direkt till Sesam/ Venhälsan för fortsatt provtagning, behandling och uppföljning	Ja Vid positivt prov ska patient remitteras till infektionsklinik	Ja Vid positivt prov ska patient remitteras till infektionsklinik	Ja Vid positivt prov, ta direktkontakt med infektionsklinik	Ja Vid positivt prov ska patient remitteras direkt till Sesam/ Venhälsan för fortsatt provtagning, behandling och uppföljning	Nej	Nej	Om ja, är undersökning, provtagning och behandling gratis för patienten Läs mer: www.smittskyddstockholm.se/sjukdomar
Rekommenderad behandling	Doxycylin Vid graviditet, se Läkemedelsverkets rekommendation	Azitromycin Obs! 5-dagars-behandling				Ev. postexp.profylax ordinerar av inf. läkare efter individuell bedömn. inom 4 tim (senast 36 tim)		Se Kloka Listan	Se Kloka Listan. Symtomatisk behandling, t. ex lokalbedövande salva	Läs mer: www.sexosam.info för dig som vårdgivare → sesampärmen
Annat	Kontrollprov efter behandling enbart för gravida. Vid klamydia anal, regionala lymfkörtlar och anala besvär, tänk på LGV (lymfogranuloma venereum). Kontakta Sesam/ Venhälsan.	Prov ska inte tas som screening. Prov bör alltid tas om fortsatta besvär vid negativt klamydiaprov eller trots klamydia-behandling.		Eventuell vaccination Läs mer: www.smittskyddstockholm.se → vaccination			Vid misstänkt primärsår fortsatt misstanke, kontakta Sesam/ Venhälsan		För symptom-lindring: Behandling helst inom 72 tim.	

SYMPTOM

*MSM = män som har sex med män

Frågemall inför STI-provtagning

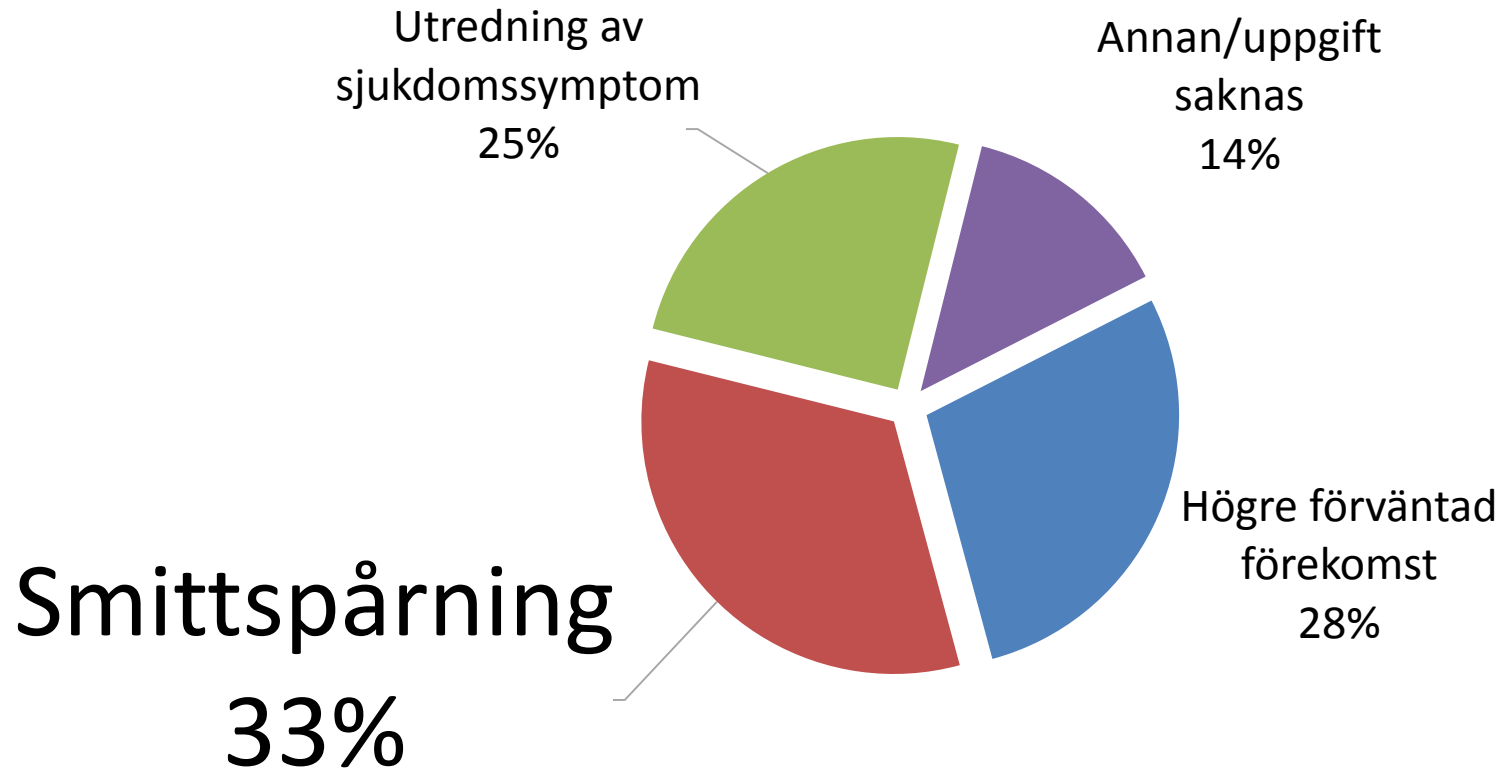
1. Varför söker du/varför vill du testa dig?
2. Hur har du haft sex det senaste året?
 - vaginalt
 - oralt
 - analt
 - annat
3. Vem/vilka har du haft sex med det senaste året?
 - man/män
 - kvinna/kvinnor
 - både man/män och kvinna/kvinnor
 - annan

Denna mall hämtas från
www.smittskyddstockholm.se

	Ja	Nej	Vet ej
4. Har du besvär? Om <i>nej</i> gå till fråga 5			
urinvägsbesvär/ont när du kissar			
flytningar			
mellanblödningar			
blödning i samband med samlag			
har/har haft ont nedtill i buken/underlivet/pungen			
sår, utslag, blåsor eller underlivsklåda			
ömma/svullna lymfkörtlar			
ögonbesvär			
5. Har din/dina partners haft urinvägs - eller underlivsbesvär?			
6. Har du under det senaste året haft vaginalt, oralt eller analt sex med en ny eller tillfällig partner?			
7. Har du under det senaste året haft vaginalt, oralt eller analt sex med någon som kan ha haft sex med någon annan?			
8. Har du haft sex utomlands?			

9. Använder du kondom?
 - alltid
 - oftast
 - ibland
 - aldrig

Anledning till undersökning för anmälda fall av klamydia, Stockholm 2017

Gonorré och syfilis

Provtagande mottagnings ansvar

OBS ge ingen behandling!

- informera patienten
- ge förhållningsregler
- remittera till sesammottagning
- skicka smittskyddsanmälan (SmiNet)
 - skriv till vilken mottagning patienten remitterats

Se smittskyddstockholm.se > Sjukdomar
A-Ö

Gonorré och syfilis vart ska de?

Sesammottagningar:

- Sesam city (hör till Karolinska hud)
- SÖS hud och STI
- Sesam Karolinska Huddinge
- Sesam Danderyds sjukhus

Venhälsan, SÖS (msm)

Klamydia - remitterad smittspårning (SöS)

Du ansvarar fortfarande för att:

- informera patienten
- erbjuda/ordinera behandling
- ge förhållningsregler
- skicka smittskyddsanmälan (SmiNet)

Information om hur:

smittskyddstockholm.se > Sjukdomar A-Ö > klamydia

Man, 43 år
vill testa sig pga oskyddat sex
vilka prover och varifrån?
sexualanamnes (MSM > lathunden)
positiv syfilis + klamydia
smittskyddstockholm.se > Sjukdomar
A-Ö (behandling/smittspårning)
remittera > Sös Venhälsan alt
sesammott
smittskyddsanmälan

Kvinna, 27 år cystitbesvär

anamnes (inkl sexualdito) alt
frågeformulär (redan vid bokning?)
provtagning (beroende på anamnes)

positiv gonorré

smittskyddstockholm.se > Sjukdomar A-Ö

remittera > sesammottagning

smittskyddsanmälan

Man, 23 år fått partnerbrev klamydia

Sexualanamnes (andra prover?)

ta provet > skicka brevet till avsändaren
positivt prov

smittskyddstockholm.se > sjukdomar A-Ö

behandling/smittspårning (kan remittera
spårningen till Sös)

smittskyddsanmälan

Nättester

Nättest klamydia

- medtagen remiss >> motsvarar provsvar
- behandling/smittspårning/SmiNet-anmälan precis som vanligt
- skicka bekräftelse till avsändare om övertag av ansvar (talong finns på remissen)

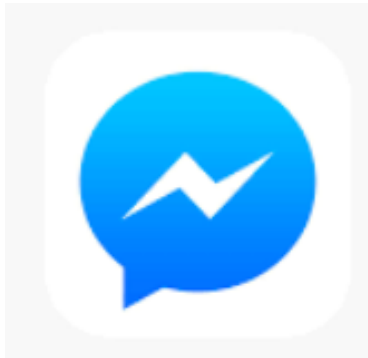
OBS

nättest GC remitteras direkt till sesam (och skicka smittskyddsanmälan SmiNet)

STI ta-hem-budskap

- fall av gonorré och syfilis ska remitteras till sesammottagning/venereolog
- gör SmiNet-anmälan även när fallet/smittspårningen remitteras
- klamydiapositivt nättest (1177 och Dynamic Code) behöver ej tas om > behandlas som vanligt.
- smittskyddstockholm.se > Sjukdomar A-Ö > (välj diagnos)

Känner ni igen dem?

Statistik

Antal fall i SLL

	2015	2016	2017
klamydia	10 133 	9 943 	9 386
gonorrhé	905 	881 	1 440
syfilis	158 	220 	255

Klamydia 2017 SLL

Ålder: fortsatt högst i åldersgruppen 20–24 år.

Kön: mer än hälften (53 %) är kvinnor

Smittväg: hetero (88 %)

Smittland: Sverige (87 %)

Gonorrhé 2017 SLL

Kön och smittväg:

MSM 60 %, MSK 20 %

kv 20 %

Smittland:

Sverige (74 %)